

odnose i s obitelji Pamphili, Dorije su XVI–XVIII. st. imali dominantnu ulogu u upravljanju gradom. Najznamenitiji predstavnik je **Andrea** (1466–1560), plaćenik pape Inocenta VIII. i admiral carske flote Karla V. Habsburškoga. Za istar. povijest značajan je genovski admiral **Paganino**, koji se 1354. na Jadranu borio protiv Venecije, pri čemu je opljačkana istar. obala (najveću štetu pretrpio je kaštel u Milju, koji je potpuno srušen, a napadnut je i Poreč). **Luciano** je iz zaljeva Veruda s 25 galija krenuo na flotu mlet. zapovjednika Pisanija i porazio ju 1379. u bitci u Fažanskom kanalu. Nakon njegove smrti zapovjednik je postao **Pietro**, koji je iste godine opljačkao Rovinj i Pulu te zauzeo Umag.

S. Bertoša

Dorigo, Pietro, graditelj i kamenoklesar, djelovao u Puli od kraja 1880-ih do I. svj. rata. Projektirao je i izvodio višestambene kuće i stambeno-poslovne palače, vile i manje obiteljske kuće: 1890. kuću Fonda (Flanatička ul. 19), 1898. kuću Bearz (Narodni trg 3), 1899. kuću Tuis (Cankarova 8), vilu Riavez (Negrijeva 27), 1900. vilu u Negrijevoj 31, 1901. palaču Benussi (Giardini 14), 1904. vilu Langer (Budicinova 33), 1904. vilu Svoboda (Ul. Veruda 44). Od 1904. konvencionalne historicističke kompozicije pročelja višestambenih kuća zamjenjuje secesijskim rješenjima: 1904. prvi neizvedeni projekt *Istarske posujilnice Narodnoga doma* (Carrarina ulica), kuća Matelich (Flanatička 17), 1905. kuća Gratton (Smareglina 2).

M. Đilas

Doroghy, Zvonimir, klas. filolog i prevoditelj (Srijemska Mitrovica, 13. IX. 1884 – Zagreb, 3. VII. 1965). Nakon gimnazijske izobrazbe u Vinkovcima i Zagrebu, na Sveučilištu u Zagrebu studirao je klasičnu filologiju 1902–06., a profesorski ispit položio je 1907. Prvu profesorsku službu obavljao je 1906–15. u poznatoj Hrvatskoj gimnaziji (C. i k. velika državna gimnazija) u Pazinu, gdje je predavao lat. i grč. jezik. U Pazinu je bio i tajnikom Hrvatske čitaonice te sudjelovao u narodnome preporodu u Istri. Od 1916. do 1942. radio je u Klasičnoj gimnaziji u Zagrebu. Suradivao je u *Našoj slogi* i pisao je članke o grč. i rim. povijesti i književnosti, o starijoj hrv. povijesti i o hrv. preporodu u Istri. Prevodio je s francuskoga, slovenskog i latinskog, a autor je poznate zbirke lat. izreka i sentenci *Blago latinskog jezika* (Zagreb 1966; pretisak, Zagreb 1986).

LIT: Hrvatska gimnazija u Pazinu 1899–1999, Pazin 1999.

R.

Dračevac, naselje 9 km jugoistočno od Poreča, na poljoprivrednom području između Žbandaja i Fuškulina (45°11'N; 13°40'E; 87 m nadm. vis.); 130 st. (2001). Na sjecištu je lokalnih prometnica koje povezuju sva okolna sela u zaleđu Poreča. Stanovništvo se pretežito bavi poljodjelstvom (vinogradarstvo, žitarice, masline, povrtlarstvo) i stočarstvom (goveda, svinje). Teren je ravničarski s pravilnim stožastim brežuljcima na kojima su često ostatci gradinskih naselja (Malovar, → Picugi, Montizana). Naselje je nastalo u sr. vijeku, bilo je obzidano (*terra murata*) i imalo je manju utvrdu

DRAGONJA, rijeka između Koštabone i Briča

za obranu. Prve morlačke obitelji, izbjeglice pred Osmanlijama, Mlečani su naselili 1573 (šest obitelji), a 1623. nakon kužnih epidemija još 19 obitelji. Zahvaljujući poljoprivredi, selo se razvijalo, osobito u drugoj pol. XIX. i poč. XX. st.

R. Matijašić

Draghicchio, Gregorio, gimnastičar (Poreč, 15. II. 1851 – Poreč, 18. III. 1902). U Trstu je završio gimnaziju i 1871. učiteljsku školu (Istituto magistrale). U Poreču je 1869. i 1872. organizirao tečaj tjelovježbe. U Trstu je bio učiteljem tjelovježbe, organizatorom sport. djelatnosti i više sport. natjecanja, sucem gimnastičkih natjecanja, sport. novinarom i piscem. Uređivao je časopise *Mente sana in corpo sano* i *Il Ginnasta triestino*, u kojima je pokazivao svoju naklonost tršćanskom iredentizmu. U Milanu je bio tehničkim ravnateljem gimnastičkoga društva *Pro Patria*, u Monzi je upravljao gimnastičkim natjecanjem u tijeku kojega je 29. VII. 1900. ubijen tal. kralj Umberto I. U Poreč se vratio 1900. te je postavljen za tajnika grada. God. 1901. izabran je za predsjednika novoutemeljenoga porečkoga gimnastičkoga društva *Forza e Valore*. Njegovim je zauzimanjem iste god. otvorena gimnastička dvorana toga društva. Za njegova pogreba u Poreču je proglašen dan žalosti. Napisao je raspravu o tal. tjelovježbenom nazivlju (*Saggio di una terminologia ginnastica italiana*, 1890), kojom su se godinama služili u školama i vojarnama. Odlikovan je Redom Viteza Kraljevine Italije (1900).

LIT: A. Zanetti Lorenzetti, Olympia giuliano-dalmata, Rovigno–Trieste 2002.

M. Budicin

Dragonja, rijeka u sjeverozap. Istri, duga 28 km i s površinom porječja 95,6 km². Oblikuje se od dvaju rukavaca koji se spajaju kraj Škrlina pod Laborom, a mještani ju nazivaju Rokava. Lijevi tok, *Velika Rokava*, odn. D. nastaje spajanjem više potoka u flišnom pobrđu kod Gračišća. Desni tok, *Mala Rokava* ili *Pinjevec* izvire podno Kocjančiča. Nakon spajanja kraj Škrlina D. teče po nešto široj dolini, od Kaštela nizvodno uz rub bujskoga krda i zatim se umjetnim koritom na juž. rubu sečoveljskih solana ulijeva u Piranski zaljev (Savudrijska vala). U Dragonju utječe 18 desnih i 13 lijevih pritoka, a najvažniji su desni Pinjevec i lijevi Argila – drugi imaju bujični karakter. D. ima pluvijalni (kišni) riječni režim sredozemne varijante. Ljeti često presuši, a pri većim kišama zimi vodostaj brzo naraste pa rijeka poplavljuje okolno područje. Srednji ljetni protok u gornjem je toku 0,289 m³/s, u srednjem 0,330 m³/s, a pri ušću 1,78 m³/s. U donjem je toku ispod bujske ploče napaja više jakih i stalnih izvora. Najveće specifično otjecanje može biti i više od 60 puta veće od prosječnoga. Rijeka je duboko urezana u mekanu flišnu podlogu. Karakteristični su mnogobrojni brzaci, virovi, meandri, šljunčare i slapovi kaskadnog tipa, koji su posljedica intenzivnijeg trošenja mekanih laporastih slojeva u odnosu na čvršće slojeve pješčenjaka. Poznati su slapovi na Škrlinama, na pritoku Pasjoku i na potoku Supotu pod Koštabonom. Donji tok velika je naplavna ravnica s

melioriranim poljop. površinama. Tu je D. regulirana i preusmjerena u umjetno korito potoka Sv. Odorika, dok po nekadašnjem koritu u more teče desni prtok Drnica. Korito i obale Dragonje i pritoka obrasli su karakterističnim vodenim raslinjem, a na većim šljunčarama raste i vegetacija tipična za krške travnjake na većim visinama. Padine su ugl. obrasle submediteranskom sastojinom jesenske šašike i crnoga graba. Cijela dolina životni je prostor rijetkih i ugroženih životinjskih vrsta. D. je bogata ribom (pastrva, cipal, jegulja). Područje neposredno uz rijeku nije bilo naseljavano, tek su na njemu povremeno živjeli mlinari. Krajem XIX. st. postojala su 22 mlina. Zbijena naselja, zbog zaštite od poplava, smještena su na povišenom terenu, podalje od rijeke. Poljodjelske površine protežu se po padinama na desnoj obali Dragonje, koja je velikim dijelom terasirana i poduprta

kamenim zidovima. Važna je proizvodnja povrća i voća; nasadi maslina i vinograda. Donji tok Dragonje nakon II. svj. rata postaje granica između Hrvatske (bujski kotar) i Slovenije (koparski kotar), a 1991. i osnova državne granične crte.

M. Požeš

Dragonja (tal. *Dragogna*), naselje na krajnjem jugozapadu koparskih brda (45°28'N; 13°40'E; 20 m nadm. vis.); 296 st. (2002), u općini Piran. Smješteno je uz slov. granicu, uz cestu Kopar–Kaštel–Buje (cestovni granični prijelaz), na rubu naplavnih dolina potoka Drnice i rijeke Dragonje, na podnožju flišnoga pobrđa. Sastoji se od zaselaka Križišče–Sečovlje, koje predstavlja jezgru naselja, te zaselaka Gočan, Stena, Rota, Pesjanci, Ruda i Slami. Stanovništvo se ugl. bavi poljodjelstvom. Na vapnenačkoj ploči na desnoj obali Dragonje zaštićeno je područje Stena, bogato sredozemnim raslinjem.

M. Požeš

Draguč, naselje u sred. Istri (45°20'N; 14°1'E; 359 m nadm. vis.); 77 st. (2001), 17 km sjeveroistočno od Pazina. Leži kraj ceste Pazin–Buzet, iznad slijeva Butonige. Stanovništvo se bavi isključivo poljodjelstvom (vinova loza, masline, smokve, trešnje) i stočarstvom (goveda, svinje). Na brdu iznad Draguča (Stari D., 504 m), ostatci su prapov. gradine. U rim. doba područje je bilo naseljeno, ali slabo romanizirano. Naselje je nastalo kao feud. kaštel na vrhu hrpta, oko XI. st., kada je u posjedu istarskih markgrofova. Spomi-

nje se 1102. u darovnici Ulrika II. (u obliku *Dravunie*), kojom prelazi pod vlast akvilejskoga patrijarha, a 1350. pripojen je Pazinskoj knežiji. Nakon mletačko-austrijskoga rata poč. XVI. st., D. je 1523. došao pod vlast Venecije. U njem. izvorima naziva se *Dragutsch*, a u mlet. izvješćima *Draguchi*. Bio je važna vojna točka u obrani mlet. granice prema Knežiji, a stradao je u Uskočkome ratu, kao i u epidemiji kuge odmah nakon njega. Na području kaštela u XV. st. sagrađena je župna crkva Sv. Križa (poslije je više puta obnovljena), a cijelo je dotadašnje podgrađe okruženo jedinstvenim zidinama s ugaonim kulama (izgradio mlet. providur F. Basadonna). Na gl. je trgu ispred crkve i bastiona općinski zdenac, općinska zgrada i fontik. Već tada se naselje počelo širiti prema jugoistoku, a tijekom XVIII. i XIX. st. dodatno je prošireno, kada je oblikovana cijela glavna uzdužna ulica s baroknim i klasicističkim bogatim kućama. U župnoj crkvi inventar je ugl. iz XIX. st. (mramorni oltar, oltarna slika → V. Trevisana). Na ist. je ulazu u naselje crkva Sv. krunice (Gospa od Ružara), izgrađena 1641. na mjestu ranije i više puta obnovljena, u kojoj su mnogobrojne umjetnine (rezbareni oltar s palom, kasnogotički kip Blažene Djevice Marije od Karmela, nekoliko drvenih retabla s likovima svetaca i više oltarnih slika). Grobljanska crkva sv. Elizeja, uz prilaznu cestu, romanička je građevina

DRAGUĆ – 1. panorama s crkvom sv. Elizeja; 2. crkva sv. Roka; 3. unutrašnjost i freske u crkvi sv. Elizeja

